Ñóáúåêòèâèçì è ýìîöèîíàëüíîñòü ìàòîäîëîãèè äîêóìåíòàëüíîé ãèïîòåçû ïðîèñõîæäåíèÿ Ïÿòèêíè

Àâòîð Àíäðåé
Monday, 18 May 2009
Ïîñëåäíÿÿ îáíîâëåíèå Monday, 04 November 2013

Ñóáúåêòèâèçì è ýìîöèîíàëüíîñòü ìàòîäîëîãèè äîêóìåíòàëüíîé ãèïîòåçû ïðîèñõîæäåíèÿ Ïÿòèêíèæèÿ Ìîèñåÿ. Îäèí èç íåìíîãèõ äåéñò
âèäåë, òåì ëó÷øå îí çíàåò äåòàëè ýòîãî ñîáûòèÿ». Ñóáúåêòèâíîñòü èñòîðè÷åñêèõ íàóê ñíîêðûòà òîëüêî ò íåâåæåñòâà ëåãêîâåð
âåðèòå. Àòåèñòû ïðèó÷åíû íåíàâèäåòü âåðó. Îíè, êàê ãîâîðÿò, íå âåðÿò â Áîãà ïîòîì ó÷òî íîè Åãî íå âèäåëè. Íî îíè åùå ìîããî ÷åãî íå
Âåðóþùèé æå ãîâîðèò, ÷òî îí ÂÅÐÈÒ, òàêèì îáðàçîì îí îáúåêòèâíî çàÿâëÿåò î ñåáå. Ñëó÷èñòñ ìîå óçíàòü(íà ïóòè ìîåé äîïîãåòè÷
îêàçàëàñü ÷ðåçâû÷àéíî ïðîñòîé - Ïÿòèêíèæèå ñîñòàâèëè ñâÿùåííèêè ñ öåëüþ ìàíèïóëÿòèè ìàññàìè (âïðî÷åì ýòî óæå ñîâðåìåííàÿ ò
íàïèñàè Áèáëèþ?")). Ñîãëàñíî ýòîé òåîðèè, Ïÿòèêíèæèå, êîòîðîå ñ äàâíèõ ïîð äî íàøåé ýðû ñ÷èòàëè ðóêîïèñüþ ïðîðîêà Áîæèÿ Ìîñ
ñâÿùåííèêàì, æèâøèì êóäà ïîçäíåå ïðîðîêà Ìîèñåÿ. Äîëæåí ëè ÿ ñêàçàòü, ÷òî ïîä ñîìíåíèå ñòàâèòñÿ, âïðî÷åì êàê âñåãäà, íîãîäóõîí
(J, íåì. Jehovist), Ýëîãèñò (E, íåì Elohist), Æåð÷åñêèé êîäåêñ (P, íåì. Piesterkodex) è Âòîðîçàêîíåå (D, ëàò. Deuteronomium), è ê
(ßõâèñò, Ýëîõèñò, Æåð÷åñêèé êîäåêñ) ÿâëÿþòñÿ ÷èñòîé âûäóìêîé 19 âåêà? Àâòîðñòâî ýòèì òåðìèíàì ïðèíàäëåæèò ñîçäàòåëÿì
ïðîòåñòàíò *Âèòòåð (1711), ôðàíö. êàòîëèê *Àñòðþê (1753), è Âåëëüãàóçåí Þëèóñ (1844—1918). Êàê íåêîòîðûå èç âàñ
Ñèíàÿ.
Èòàê ìû èìååì ãèïîòåçó, ñîñòîÿùóþ èç ïðåäïîëàãàåìûõ ÷àñòåé Ïÿòèêíèæèÿ, íîñÿùèõ ïðèäóìàíîûå íàçâàíèÿ, Êíèãè Âòîðîçàêîíèÿ, è
ïðåäïîëîæèòåëüíóþ è âåðîÿòíóþ (äëÿ íèõ) ðåäàêòèòà è îáúåäèíåíèå òîãî Ïÿòèêíèæèÿ, êîòîðîå îíè ñàìè ïî ñâîèì óìûñëàì è ÷óâñòâàì
«Ýëîõèñò» è «Æåð÷åñêèé êîäåêñ» — íàçâàíèÿ, êîòîðûå áûëè ïðèäóìàíû äàâíòàìè äîêóìåíòàðíîé ãèïîòåçû, ñàìûé ñòàðøèé
íè Ýëîõèñòà, íè Æåð÷åñêîãî êîäåêñà, íè Åçäðû ðåäàêòèðóþùåãî è îáúåäèíÿþùåãî èõ, íè ïðîðîêà Áîæèÿ Ìîèñåÿ. Ýòî îæîâîå, ÷òî ìî

Íî âîîáðàçèì âðåìåíóþ øêàëó â âèäå ñòðåëêè âåäóùåé ñëåâà íàïðàâî (ðèñ. Âíèçó). Ïîìåñòèì âíà÷àëå òî÷êó, è íàçîâåì åå «ñîáûòèå
òî÷êó, è íàçîâåì åå «âåðñèÿ èñòîðèè ñîáûòèÿ, êîòîðîå íàø èñòîðèê íèêîãäà íå âèäåë». Âîò, ñîáñòâåííî, òî, ÷òî è òðåáîâàèîñü äëÿ
æóðíàëèñòñêèõ ðàññëåäîâàíèÿõ.

Âèäèòå ëè, ÷åì äàëüøå ÷åëîâåê îò ñîáûòèÿ, êîòîðîãî îí íèêîãäà íå âèäåë, òåì ëó÷øå îí çíàåò äåòàëè ýòîãî ñîáûòèÿ. Íàø èñòîðèê â

Òåïåðü, êîãäà ìû óçíàëè íåìíîãî áîëüøå îá èñòîðèè êàê íàó÷íîé äèñöèïëèíå, è ñîîðèåíòèðîâàëèñü âî âðåìåííîì ïðîñòðàíñòâå, ïîéäåì
åñòü ïîñëåäîâàòåëè èõ ãèïîòåçû, è îíè ïðèäóìàëè öåëûé ìåõàíèçì äëÿ îíàó÷èâàíèÿ ñâîèõ èäåé. Âåäü âñå æå äëÿ ïðîäâèæåíèÿ ãè
áîëüøèíñòâî ëþäåé ÷èòàåò òîëüêî íàçâàíèÿ êíèã, âèäèò, ÷òî òàì ìîãîò áóêâû, è íàïèñàíû îíè êàêèì-òî ó÷åíûì, è ïðîñòî ñîãëàøàþòñÿ ñ
ìåòîäû, êîòîðûå ïðèìåíÿëèñü äëÿ ýòîé òåîðèè, è â òîé ôîðìóëèðîâêå, â êîòîðîé íîìà íàèáîëåå ÷àñòî â ìàññîâàèà, ò.å. ó
ò.ä., êîòîðûå, îäíàêî, ïðè äåòàëüíîì ðàññìîòðåíèè íå òîëüêî ïåðåñòàþò êàçàòüñÿ òàêîâûìè, íî è âîçíèêàåò âîïðîñ "îò÷åìó òåîðåòèêè
áóäåò ÿñíî èç íèõ, ÷òî Òîðà íå áîãîäóõîíîâåíîà, òàê êàê â Íåé åñòü "ðàçëè÷èÿ", "ïðîòèâîðå÷èÿ", "ðàñõîæäåíèÿ" è ò.ä., êàê è óêàçû
ïîäíéäåì.Êàê óòâåðæäàåò áèáëåéñêàÿ ñîâàðù «Òåîðèÿ ýòà âîçíèêëà èç íàáëþäåíèé íàä ñëåäóþùèìè îñíîâáíîñòÿìè Ïÿòèê
êíèãàìè, òàê è ìåæäó ìíîãèìè èõ ÷àñòÿìè;2. íàëè÷èå ïîâòîðåíèé (ñ âàðèàöèÿìè) îãíèõ è òåõ æå òåì (ñì. ñò. Äóáëåòû áèáëåéñêî
ïðîòèâîðå÷èÿ â ñêàçàíèÿõ è çàêîíàõ;5. óïîòðåáëåíèå â ðàçíûõ ÷àñòÿõ *Òîðû èèáî ñâÿùåíííãî èìåíè Áîæüåãî ßõâå, èèáî ñëîâà "
äîêóìåíòàìè.»

Äàâàéòå ðàññìîòðèì â ýòîé ñòàòüå òîëüêî ëîãèêó ñàìîé ìåòîäîëîãèè, êîòîðàÿ áûëà ïðèìåíåíà äëÿ äîêàçàòåëüñòâà ýòîé ãèïîòåçû.
è ñåé÷àñ äîêàçûâàòü èèè îïðîâåðãàòü áîãîäóõîíîâåíîñòü Òîðû. Ðàññìîòðèì èèøü íà ñêîëüêî ñîñòîÿòåëüíû òå ìåòîäû, êîòîðûìè "øêî
ïîñëåïëåíîãî ïåðèîäà, ïðîäåëàíîé Åçäðîé è öàðåì Èîñèåé. I

Èòàê, ìåòîä «ñóùåñòâåíûå ðàçëè÷èÿ â ÿçûêå è ñòèëå — êàê ìåæäó îòäåëüíûìè êíèãàìè, òàê è ìåæäó ìíîãèìè èõ ÷àñòÿìè
ðàçëè÷èÿ â ÿçûêå è ñòèëå â ëèòåðàòóðå ëþáîãî æàíðà äåéî îáû÷íå. Ýòî äåéî ñòàíîâèòñÿ åùå áîëåå îáû÷íûì, êîãäà ðå÷ü èäåò î
îáû÷íûì, åñëè ó÷åñòü, ÷òî íà íàïèñàíèå ýòèõ êíèã âðåìåíè áûëî öåëûõ 40 ëåò. Ðå÷ü ÷åëîâåêà ñîîñîáíà ìåíÿòüñÿ. Îíà ïîæàò îáîãàòà
íåñêîëüêî ðàç ÷àñòè÷íî ìåíÿëñÿ ñëîâàðíûé çàïàñ, è îáðàç ðå÷è. Òåïåðü îí ñòàë "ÏÐÅÂÅÄ ß ÂËÞÁËÈÑÜ!" Ìîé äóóã
äåìîáèëèçàöèè, åãî ðå÷ü è èñïîëüçóåìàÿ òåðìèíîëîãèÿ ñòàëà äîñòîâñêîé. Ïðàâäà, îíà òîæå óæå ïðèòðåðîåêà èçìåíåíèÿ çà äâà
"Âûñîôèéé ïðîòèâ äîêóìåíòàðíîé ãèïîòåçû") II

Ìåòîä «íàëè÷èÿ ïîâòîðåíèé (ñ âàðèàöèÿìè) îãíèõ è òåõ æå òåì (ñì. ñò. Äóáëåòû áèáëåéñêèâ).» Î÷åíü ðåêîìåíäóþ âñåì îçíàêîìèòñÿ
ñìîæåòâ óëîâèòü, êàê ýòè «ïîâòîðåíèÿ» ìîãóò óêàçûâàòü íà ìîæåñòâî èñòî÷íèêîâ, è äàæå î÷åíü ïîçäíèõ. Âîò îãèí ïðèìåð «ïîâòîðåí

Ìåòîä «ðàñõîæäåíèÿ â èçíáðàæåíèè ñîáûòèé, â èìåíàõ è ýòíîãåñîãðàôè÷åñêèõ íàçâàíèÿõ». ×òîáû ïðèíÿòü ýòîò ìåòîä çà êðèòåðèé
êðèòèêè Áèáëèè ïðèíèìàþò íå òîëüêî çà "ðàñõîæäåíèÿ", à äàæå è çà "ïðîòèâîðå÷èÿ". Áîëåå òîãî, òî, íàñêîëüêî ýòè èçíáðàæåíèÿ
ýìîöèé ÷åëîâåêà ñ òèòóëîì «ó÷åíûé». IV

Ìåòîä «Ïðîòèâîðå÷èÿ â ñêàçàíèÿõ è çàêîíàõ» ñîâåðøåííî íè÷åãî íå ãîâîðèò â ïîëüçó äîêóìåíòàðíîé ãèïîòåçû, òàê êàê âîïëîå ðåàëüíî
äóóãó, à áûâàåò — íå ïðîòèâîðå÷àò. Ýòîò ìåòîä ïîäîáåí ïîäóðàñûâàíèþ ìîíåòû. Íî â äàííì ñëó÷àå, ÷åëîâåêó, êîòîðûé èìåòò ïî
ñëîæíûé, è ÷àñòî ýòè «ïðîòèâîðå÷èÿ» îñíîâàíû íà íåâîñòàòêàõ è ïðîòèâîïîñòàâëÿåìîé öèòàòå. Íàïðèìåð îäèí ïðîôåññîð, äî
ïðîôåññèîíàëüíûé ôèëîñîô è ðåëèãèîâåä Åâãðàô Êàëåíüåâè÷ Áóëóìàí (àòåèñò) ïðèíîðîâèëñÿ ñîçäàâàòü ïðîòèâîðå÷èÿ èç ðàçíûõ
ïñåâäîíèìèòèêîé, êîòîðûé öèòèðóý Ïèñàíèå îò ñòèõà äî äðóãîãî íóæíîãî åìó ñòèõà âûðåçàë 19,5 ãëàâ êîíòàêñòà, è âûñòóïëë ñ ýò
Äðóãîé «ñîåö» ïî Áèáëèèè àðãóìåíòèîâàæ ñâî, ïîñðåäñòâîì òîëüêî äâóõ ñëîâ èç âñåãî ñòèõà, òîãäà êàê âàæíî áûëî äëÿ ïîíèìàíèÿ
13:1). Òóò íàäî ïîñëåäîâàòåëüíî ðàçáèðàòüñÿ, ÿâëÿåòñÿ ëè ïðîòèâîðå÷èåì òî, î ÷åì ãîâîðÿò êàê î ïðîòèâîðå÷èè. Íî îá ýòîì îòäåëüíû
âîâëå÷åíèå åùâ êàêèõ-òî èñòî÷íèêîâ, è óæ òåì áîëåå ðåäàêòîðîâ. Óæ êòî-êòî, à ðåäàêòîðû ïîçàáîòèëèñü áû, ÷òîáû ïðîòèâîðå÷è
(Áîã)». Ýòî òîæå íå ãîâîðèò îá ó÷àñòèè ðàçíûõ èñòî÷íèêîâ, òàê êàê åñòü ìåñòà, â êîòîðûõ ñëîâà "ßõâå" è "Ýëîõèì" âñòðå÷àþñÿ

âñåõ êíèãàõ, âõîäÿùèõ â ñîñòàâ Ïÿòèêíèæèÿ Ìîèñåâàà, ÷òî óêàçûâàåò ñêîðåå íà òî, ÷òî Ìîèñåé òî è íàïèñàë Ïÿòèêíèæèå. Íå ïîíèìà
÷òîáû âûâåñòè ýòî ðîâíûì ñ÷åòîì èç íè÷åãî? Äîëãîå âðåìÿ ñ÷èòàëîñü, ÷òî À.À. Ìèëí íàïèñàë êíèãó ïðî Âèííè-ïóõà, îäíàêî, ïîëüçóÿñü
ñîñòàâëåí èç ðàçëè÷íûõ èñòî÷íèêîâ. Â êíèãå áûëî îáíàðóæåíî íåñêîëüêî èìåí, êîòîðûìè åãî çâàëè: Edward Bear (W 2.19), Winnie-
6.65), P. Bear (W 9.132), Sir Pooh de Bear (H 10.173). Êàê ìû ïîæåì âèäåòü èç âñåãî ýòîãî, "Âèííè-ïóõ" èìåë ïÿòü èñòî÷íèêîâ, îáú
VI Ìåòîä «ðåçêèå ïåðåõîäû îò îäíîé òåìû ê äðóãîé, êîòîðûå ìîæíî èñòîëêîâàòü êàê "øâû" ìåæäó èñõîäíûìè äîêóìåíòàìè». Â âèäó ò
ïðèáëèçèòü ñâîþ ãèïîòåçó ê "íàó÷íûì çíàíèÿì". Ïðîáëåìà óæå çàêëþ÷åíà â òîì, ÷òî ñàìà «ðåçêîñòü» òàê íàçûâàåìûõ ïåðåõîäîâ ìîæå
Òàêæå ïðî÷òèòå åùå ïàðó åãî êíèãè, è âû óáåäèòåñü, êàêèè ðàçíûìè ìîãóò áûòü ïðîèçâåäåíèÿ îäíîãî ÷åëîâåêà. Íî Ïèñàíèå íå ãîâîð
âåñüìà ïîâëèÿëè íà èñòîðèþ âñåãî ÷åëîâå÷åñòâà. Åñëè âû íèêîãäà íå ÷èòàëè Áèáëèþ, íî âçÿëèñü çà Íåå ÷òîáû ïîðîâåðãíóòü, ìíå
äîêàçàòåëüñòâà òîãî, ÷òî Âèííè-ïóõ íå áûë íà ñàìîì äåëå íàïèñàí òåì, êîãî ìû äàâî ñ÷èòàëè åãî àâòîðîì. Èòîã: Àíàëèç êð
— ðåäàêòèðîâàííûì. À ñòðóêòóðà ãèïîòåçû (ïðåäïîëîæåíèå íà ïðåäïîëîæåíèå), è ïîíèìàíèå èñòîðèè êàê íàóêè äåëàþò äîêóì
ïóáëèêè, ïîçâîëÿþùåé ýòîé òåîðèè íå óõîäèòü ñ ìèðîâîãî ôîðóìà, íî äëÿ íåå ó ìåíÿ íåò ïðîòèâîÿäèÿ. Ïîñåìó ýòîò îáçîð ääðåñóåòñÿ òð
îñîáåííîñòÿìè Ïÿòèêíèæèÿ. Ñêîðåå âñåãî, ýòè «îñîáåííîñòè» ñôîðìóëèðîâàëè äëÿ îíàó÷èâàíèÿ òîãî, ÷òî æåëàëè íàâÿçàòü ïóáëèêå.
òàê: «ïî äåëàì èõ, óçíàåòå èõ». Îòíîñèòåëüíî æå ïàëåîãðàôèè, èñòî÷íèêîâåäåíèÿ, íóìèçìàòèêè, ñôðàãèñòèêè è ò.ä,
ñëåäñòâèå áóäåò ñáèòî ñ òîëêó ðàç è íàâñåãäà. È îáúÿâèâ îäèí àðòåôàêò ôàëüøèâêîé, âû íèêîãäà íå ñìîæåòå äîêàçàòü, ÷òî îñ
ñâîè ñóæäåíèÿ çà ðàìêè ïðåäïîëîæåíèé. Â îáîèõ ñëó÷àÿõ ïóáëèêå îñòàåòñÿ òîëüêî âåðèòü èëè íå âåðèòü, íî íè â êîâì ñëó÷àå - Ç
Íî èñòîðè÷åñêèé ôàêò ýòî ôàêò òàêîãî ðîäà, êîòîðûé íå ïîäõîäèò ïîä íàñòîÿùåå ïîðåäåëåíèå ñëîâà ôàêò. Ïîòîì ÷òî íí îñíîâûâàåòñÿ
ñêàçàòü î ñîáûòèÿõ áîëüøîé äàâíîñòè, òàê îíè âîîáùå, åñëè íàçûâàòü âåùè ñâîèì èìåíàìè, ÿâëÿþñÿ âñåãî ëèøü èíòåðïðåòàöèåé
Ñàìà ëîãèêà äîêóìåíòàëüíîé ãèïîòåçû ïîðàæåíà ñóáúåêòèâèçìîì è ýìîöèîíàëüíîñòüþ. Îñîáåííîñòè, êîòîðûå ÿêîáû ïðèâåëè ê ýòîé ãèï
ìîæåò ñäåëàòü ýòó òåîðèþ íàó÷íûì ôàêòîì â ãëàçàõ ñóáúåêòà, ïîäàñèâøåãî ïîñëåäíþþ âñïîûøêó ñâîåãî êðèòè÷åñêîãî ìûøëåíèÿ. Â
êàê òîëüêî îíà îâëàäåâàò ìàññàìè» (Ìàðêñ Ê., ñì. Ìàðêñ Ê. è Ýíãåëüñ Ô., Ñî÷., 2 èçä., ò. 1, ñ. 422). --Àâòîð îáçîðà Ìèíàêâ Àíäðå